

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету суспільних наук

_____ проф.. Остапець Ю.О.
«____» _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«НЕКЛАСИЧНА ЛОГІКА»

Рівень вищої освіти перший (*бакалавр*)

Галузь знань *03 Гуманітарні науки*

Спеціальність *033 Філософія*

Освітня програма *Філософія*

Статус дисципліни *Обов'язкова*

Мова навчання *Українська*

Робоча програма навчальної дисципліни «Некласична логіка» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 033 Філософія предметної спеціальності «Аналітика суспільних відносин» освітньої програми Філософія.

Розробник: кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії факультету суспільних наук
Дербак Анжеліка Петрівна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Протокол № 11 від "29 " червня 2021 року

Завідувач кафедри

_____ (доц. Левкулич В.В.)

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

Протокол № 8 від 01 липня 2021 року

Голова науково-методичної комісії _____ канд.пед.н., доц. Попадич О.О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	2-й (бакалавр)	2-й (бакалавр)
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	3-й	3-й
	Лекції:	
	36 год.	год.
	Практичні (семінарські):	
	18 год.	год.
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	0 год.	год.
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	66 год.	год.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Логіка – це наука, що вивчає основні закони і форми правильного мислення, логічні правила і прийоми отримання вивідного знання, логічні правила аргументації, доведення і спростування. Вчить доводити і обґрунтовувати думки, виявляти суперечності у використанні понять і категорій, формулюванні тверджень. Некласична логіка є частиною здобутих людиною знань про зв'язок мислення і мови, особливості їх взаємозв'язку та залежності ступеня обґрунтованості висновків від правильності застосування і тлумачення мовних конструкцій. Некласична логіка продовжує дослідження мислення ґрунтуючись на здобутках класичної логіки, але вона значно розширює його доповнюючи новими принципами, які дозволяють застосовувати її числення для вирішення завдань, що стосуються конкретних наукових досліджень.

Мета ознайомлення студентів з головними напрямками становлення і розвитку сучасних неklasичних логік, їхнім предметом, методом, завданнями, місцем у системі природничо-наукового і гуманітарного знання та системі культури загалом, основами логічного аналізу міркувань засобами і методами неklasичних логічних систем та способами обґрунтування їхньої правильності коректності, філософськими та концептуальними засобами неklasичних формальних числень.

Основними завданнями є:

- сформулювати у студентів розуміння місця і ролі неklasичної логіки в системі філософських наук;
- продемонструвати всю багатоманітність логічних систем створених в ХХ ст. і ознайомити з системами логічних числень багатозначної та модальної логік, принципами їх побудови, з можливостями їх застосування;
- розкрити труднощі і парадокси мислення.

Студенти повинні знати:

- види логічних систем, що узагальнюються під назвою «Неklasична логіка»;
- передумови, філософські засади та історію виникнення неklasичної логіки;
- предмет дослідження багатозначної, модальної та практичної логік;
- основні поняття та терміни сучасної неklasичної логіки;
- мови логічних систем, правила їх побудови та інтерпретації;
- область практичного застосування напрацювань неklasичної логіки.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Фахові:

ФК 1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.

ФК 2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.

ФК 8. Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

ФК 9. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

ФК 10. Здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 12. Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики.

ФК 13. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.

ФК 15. Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.

ФК 16. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості, поваги до різноманітності культур, поглядів та способів проявів людської індивідуальності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Некласична логіка**» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми «Філософія»:

«Логіка»

.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Філософія» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти сенс філософії, її місце в системі культури	ПРН 1
Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію	ПРН 2
Мати обізнаність у головних філософських методах і підходах, розуміти етико-практичну значущість філософського знання	ПРН 8
Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки	ПРН 12
Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано	ПРН 13
Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати	ПРН 14

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами вищої освіти після опанування навчальної дисципліни «**Некласична логіка**»:

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Знати основні тенденції розвитку сучасної логіки, актуальні та проблемні питання некласичної логіки. Знати предмет дисципліни, його структуру, поняттєво-категоріальний апарат; закони і правила некласичної логіки та її значення для розвитку гуманітарних та суспільних наук.	ПРН 1
Розуміти місце некласичної логіки в системі філософського знання. Сферу її інтересів. Розуміти зміст модальних операторів алетичної, темпоральної, деонтичної, епістемічної логік та їх особливості при аналізі текстів філософського, правового, політичного та ін. змістів.	ПРН 2
Знати основні філософські та логічні методи і підходи, що застосовуються до аналізу модальних теоретичних і практичних висловлювань.	ПРН 8
Вміти працювати з даними з різних сфер знання і використовувати їх для створення аналітичних матеріалів; репрезентувати логіку норм, засновану на теорії взаємодії, виявляти логічні закони цієї логіки та на цій підставі розв'язувати проблему класифікації норм, проблему кореляції прав і обов'язків і логіку санкцій.	ПРН 12
Вміти створювати наукові тексти, готувати виступи, промови, добирати аргументи з врахуванням вимог модальної логіки, логічно моделювати дискурс.	ПРН 13
Застосовувати засоби багатозначних логічних теорій у розв'язуванні конкретних наукових проблем, здійснювати логічний аналіз діяльності, виявляти структуру і результат дії; відтворювати типи взаємодії мовними засобами логіки взаємодії та виявляти логічні закони цієї логіки; виявляти логічну структуру соціальної дії та	ПРН 14

репрезентувати ігрову модель цієї дії. Розуміти зв'язок між модальними операторами епістемічної логіки та застосовувати ці знання при перевірці результатів досліджень.	
---	--

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- залік;
- стандартизовані тести;
- реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

У процесі викладання навчальної дисципліни «Некласична логіка» передбачене застосування як академічних, традиційних, так і проблемно-орієнтованих, інноваційних інтерактивних навчальних технологій. У процесі виконання студентом самостійної роботи перевага надається ініціативному самонавчанню, що дозволяє студенту в межах загальних тем обирати і досліджувати проблемні питання за інтересами.

При викладанні дисципліни «Некласична логіка» застосовуються як традиційні, так і інноваційні та інтерактивні форми занять: проблемна лекція, лекція-конференція, семінар-дискусія, семінар-конференція. Метою таких форм навчання є формування та удосконалення: навиків творчого осмислення інформації та креативних підходів до її презентації; вміння правильно висловлюватися й аргументувати власну думку; здатності до конструктивного діалогу; критичного мислення, особистісних характеристик (толерантність, комунікабельність, повага до альтернативної думки) тощо.

Перевірка рівня навчальних досягнень студентів з дисципліни «Некласична логіка» здійснюється на основі результатів **поточного, модульного та підсумкового (іспит) контролів.**

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

За умов кредитної технології навчання контроль успішності студентів поділяється на:

- **поточний контроль**, який здійснюється викладачем безпосередньо в ході вивчення дисципліни на лекціях (фронтальне опитування), практичних

заняттях (усний, письмовий, комбінований, тестовий, практичний, презентація).

Оцінюються:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- активність у дискусіях, вміння аргументувати власну позицію;
- виконання практичних завдань;
- контрольні тестування;
- підготовка усних доповідей;
- підготовка презентації та її захист.

Максимальна оцінка поточного контролю становить 50 балів.

- **модульний контроль успішності**, який здійснюється з метою оцінки рівня засвоєння студентом програми навчальної дисципліни (письмове тестування).
- **підсумковий семестровий контроль**: 100 % семестрової оцінки. За умови успішного виконання у визначені терміни усіх форм роботи протягом вивчення дисципліни студент складає іспит шляхом накопичення балів (автоматично).

Форма підсумкового семестрового контролю: іспит.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

T1	T2	T3	T4	T5	Модульна контрольна робота	Сума
10	10	10	10	10	50	100

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

T6	T7	T8	T9	T10	Модульна контрольна робота	Сума
10	10	10	10	10	50	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Семінарські заняття	5	20	4	12
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	4	10	4	10
Самостійне вирішення логічних задач	2	10	2	10

Реферат	1	5	1	5
Доповідь з презентацією	2	5	2	5
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Допуск студента до підсумкового контролю знань здійснюється відповідно до діючих в університеті вище зазначених положень.

Підсумковий контроль (іспит) проводиться у відповідності розкладу заліково-екзаменаційної сесії, в комплексній (або усній) формі.

Підсумковий контроль проводиться за навчальним матеріалом, визначеним цією робочою навчальною програмою у повному обсязі. До екзаменаційного білету включено два теоретичні питання та одне практичне (задача) завдання.

Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

Бали, отримані студентом конвертуються в підсумкову оцінку з дисципліни у відповідності до шкали оцінювання (таблиця 3).

Таблиця 3

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни, є:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- характер відповідей на поставлені питання (вичерпність, чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння оперувати фаховою інформацією, і насамперед визначеною обсягом програми цієї навчальної дисципліни;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- здатність формулювати власні аналітичні висновки та оцінки різних аспектів предмету вивчення цієї дисципліни.

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

«відмінно»	студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок
«добре»	студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного
«задовільно»	студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість

	або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю
«незадовільно»	студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані

3. Програма навчальної дисциплін

Модуль 1

Тема 1. Філософські основи логіки.

Логіка як філософська наука. Класична і неklasична логіка - основні етапи становлення логіки. Сучасна класична логіка. Символічна (математична) логіка. Некласична логіка. Логіка як основа наукового знання. Логіка і аналітична філософія.

Логічність як критерій раціональності. Логіка і мова. Аналіз висловлювань гуманітарних і соціальних наук засобами логіки. Теорія аргументації, риторика і логіка. Логіка в педагогічному процесі. Міркування і дія. Доцільність вчинку та правильність міркування. Логічність і раціональність як критерії діяльності.

Логіка і науки про людську діяльність (праксеологія, когнітологія, соціологія, психологія, лінгвістика, теорія прийняття рішень, дослідження операцій, конфліктологія).

Тема 2. Багатозначна логіка

Визначення багатозначної логіки. Передумови виникнення багатозначної логіки. Недостатність засобів двозначної логіки. Історія становлення багатозначної логіки. Принципи створення багатозначних систем. Тризначна логіка Я. Лукасевича. Аксиоми тризначної логіки Я. Лукасевича. Чотиризначна логіка Я. Лукасевича.

Тризначна логіка Д.А. Бочвара. Висловлювання і речення.

Багатозначна логіка Е. Поста. Два види заперечення.

Інтерпретації тризначних логік у філософії, юриспруденції, теорії прогнозування. Специфіка багатозначної інтерпретації логічних сполучників.

Тема 3. Модальна логіка

Поняття модальності. Види модальностей.

Структура модального висловлювання. Модальний оператор. Модальності *de re* і *de dicto*.

Становлення та розвиток модальної логіки.

Теорія можливих світів у Г.Лейбніца. Поняття «можливий світ» в інтерпретації Р.Карнапа. Опис стану, логічна альтернатива, можлива ситуація.

Тема 4. Алетична логіка

Визначення алетичної логіки. Історія становлення алетичної логіки. Алетичні висловлювання в науці, філософії, праві.

Модальні оператори: необхідність, можливість, реальність (дійсність), випадковість. Онтологічні і логічні модальності, відношення між ними. Мова алетичної логіки. Вираження модальностей одна через іншу. Алетична логіка і теорія можливих світів. Відношення досяжності. Закони алетичної логіки.

Парадокси матеріальної імплікації. Система строгої імплікації К.Льюїса та сильної імплікації В.Аккермана. Релевантна логіка.

Тема 5. Темпоральна логіка.

Визначення темпоральної логіки. Час як предмет філософського аналізу. Темпоральні висловлювання. Часові модальності «було так, що...», «буде так, що...», «завжди було так, що...», «завжди буде так, що...». Модальності, що виражають часові відношення – «одночасно», «раніше», «пізніше».

Мова темпоральної логіки. Визначення формули. Формалізація висловлювань з часовими модальностями.

Темпоральна логіка і теорія можливих світів. Подія. Процес. Момент часу. Часова координата подій. Часовий потік. Лінійний часовий потік. Галуження, злиття, перехрещення часових потоків. Об'єктний і суб'єктний час. Суб'єктна вісь орієнтації. Закони «змішування часу».

Аналітичні правила для темпоральних модальностей.

Метрична логіка, логіка дат, інтервальна логіка, логіка змін.

Модуль 2.

Тема 6. Епістемічна логіка

Когнітивна діяльність людини і логіка. Визначення епістемічної логіки. Епістемічні модальності: «знаю», «думаю», «припускаю», «вважаю», «вірю»,

«доведено», «спростовано» тощо. Логіка об'єктивного та суб'єктивного знання. «Знання» та «опінія». Переконавання і сумнів. Логічний аналіз термінів знання та віра. Пропозиційна установка. Мова епістемічної логіки.

Аналітичні правила для формул з операторами сумніву, вірування, знання, незнання тощо. Закони і парадокси епістемічної логіки. Способи подолання парадоксальності.

Тема 7. Деонтична логіка

Визначення деонтичної логіки. Деонтичні модальності та деонтичні висловлювання. Поняття «норма». Види норм. Структурні елементи норм: характер, зміст, умови застосування, суб'єкт норми. Філософські засади деонтичної логіки (Г.Лейбніц, І.Бентам, Е.Малі).

Логічна характеристика деонтичних висловлювань . Дилема Йоргенсена. Імперативний та дескриптивний фактори деонтичного висловлювання. Мова деонтичної логіки. Визначення деонтичних операторів один через одного. Логічні зв'язки між нормативними висловлюваннями. Принципи деонтичної повноти та несуперечності.

Моральна норма. «Світ можливого і належного» у філософії І.Канта. Деонтично можливі світи та відношення досяжності між ними. Аналітичні правила.

Тема 8. Логіка дії.

Людська діяльність як предмет філософського аналізу. Теоретичні і практичні міркування. Дія як елемент діяльності.

Логіка дії (акціональна логіка). Людська дія і фізична подія. Зовнішні і внутрішні аспекти дії. Структурні елементи дії (агент дії, результат дії, контекст, інтенціональність). Поняття: дія, утримання від дії, бездіяльність, вчинок, поведінка. Умови дій (необхідні і достатні). Ситуація, подія. Протидія.

Класифікація дій. Формальна модель . Семантика акціональної логіки. Родові та індивідні дії. Синтаксис логіки дії. Акціональні формули.

Тема 9. Логіка прийняття рішення.

Ситуація вибору. Альтернатива. Логіка вибору. Основні поняття: суб'єкт, альтернатива, вибір, мета вибору, безальтернативність.

Теорії прийняття рішень. Психологічний і логічний аспекти прийняття рішення. Мотиви, інтереси, бажання, наміри, здібності, креативність, раціональність.

Послідовність логіки прийняття рішення: ситуація вибору, вихідний стан, об'єктивні та суб'єктивні чинники, що впливають на прийняття рішення, критерії вибору.

Логіка переваг (оцінок). Цінності і їх роль у процесі прийняття рішення. Суб'єкт, об'єкт і характер переваги. Формальна модель («дерево») прийняття рішення.

Тема 10. Логічний аналіз соціальної дії та взаємодії.

Життєвий світ людини, комунікація, життєва ситуація. Види ситуацій. Індивідуальні та соціальні дії. Суспільство як контекст соціальної дії та чинник інтенціональних станів. Суб'єктивний аспект соціальної дії (бажання, цінності, інтереси). Нормативність соціальної дії. Соціальні норми. Санкція, як наслідок невиконання соціальної норми.

Структура соціальної норми. «Логіка санкцій» А.Андерсена.

Взаємодія. Проблема взаємодії. Типи взаємодії: вимога, надавання, заподіяння, прийняття. Логіка взаємодії. Мова логіки взаємодії.

Конфлікт як життєва ситуація. Види і типи конфліктів. Логічне моделювання конфлікту. Стадії конфлікту: виникнення конфлікту, стан конфлікту, вирішення конфлікту. Логіка вирішення конфлікту.

Ігрова діяльність людини. Гра як соціальна дія. Теорія ігор. Специфіка логічного аналізу ігор. Основні терміни теорії ігор. Логічне моделювання гри.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	У тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1						
Тема 1. Філософські основи логіки	12	4	2			6
Тема 2. Багатозначні логіки	14	4	2			8
Тема 3. Модальна логіка	12	4	2			6
Тема 4. Алетична модальна логіка	12	4	2			6
Тема 5. Епістемічна логіка	12	4	2			6
<i>Модульна контрольна робота</i>						
<i>Разом за модуль</i>	<i>62</i>	<i>20</i>	<i>10</i>			<i>32</i>

Модуль 2						
Тема 6. Темпоральна логіка	12	4	2			6
Тема 7. Деонтична логіка	12	4	2			6
Тема 8. Логіка дії	12		2			6
Тема 9. Логіка прийняття рішення	11	2	1			8
Тема 10. Логічний аналіз соціальної дії та взаємодії	11	2	1			8
<i>Модульна контрольна робота</i>						
<i>Разом за модуль</i>	<i>58</i>	<i>16</i>	<i>8</i>			<i>34</i>
<i>Разом</i>	<i>120</i>	<i>36</i>	<i>18</i>			<i>66</i>

6.3. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософські основи логіки	2
2	Багатозначні логіки	2
3	Модальна логіка	2
4	Алетична логіка	2
5	Епістемічна логіка	2
6	Темпоральна логіка	2
7	Деонтична логіка	2
8	Логіка дії	2
9	Логічний аналіз соціальної дії та логіка практичних міркувань	2
	Разом	18

6.4.. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософські основи логіки	6
2	Багатозначні логіки	8
3	Модальна логіка	6
4	Алетична модальна логіка	6
5	Епістемічна логіка	6
6	Темпоральна логіка	6
7	Деонтична логіка	6
8	Логіка дії	6
9	Логіка прийняття рішення	8
10	Логічний аналіз соціальної дії та взаємодії	8
	Разом	66

6.5. Індивідуальні завдання

У рамках нормативної навчальної дисципліни «Некласична логіка» індивідуальна робота студента є *варіативною* і може включати *наступні завдання*:

1. Конспект із теми за заданим планом або планом, який студент розробив самостійно.
2. Реферат з окремої теми, питання або вузької проблематики, яку студент узгоджує з викладачем.
3. Вирішення заданих логічних завдань, або тих які студент обрав сам.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

ПК (IntelPentium 3,2 GHz/1GB/ 160GB/ Монітор 15" TFT), проектор EPSON EB-S6.

Інформаційні технології та засоби онлайн навчання: прикладні програми (MS Office 2010, MS Windows XP), система електронного навчання Moodle <https://e-learn.uzhnu.edu.ua>, електронна пошта на базі глобальних інформаційно-комунікаційних порталів, внутрішня корпоративна електронна пошта УжНУ; електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui>, сайт УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua>, інформаційні ресурси в мережі Інтернет.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Виговський Л. А. Логіка: навч. посіб. - Хмельницький, 2012.
2. Гладунський В.Н. Логіка // Навчальний посібник. – Львів, 2002.
3. Дуцяк І. З. Логіка: підручник. – К., 2010.
4. Жоль К.К. Вступ до сучасної логіки. – К., 2002.
5. Ішмуратов А.Т. Вступ до філософської логіки. - К., 1997.
6. Кириллов В.И. Логика. Учебник для бакалавров.- 6-е изд. - М., 2015.
7. Конверський А.Є. Логіка (традиційна та сучасна): Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К., 2008.
8. Логика: Учебник для бакалавров / Мигунов А. И., Микиртумов И. Б., Федоров Б.И. – М., 2015.
9. Мозгова Н.Г. Логіка: Навч. посіб. для дистанційного навчання (Ч.ч I-II)/ Мозгова Н.Г., Мозговий А.М. – К., 2005.
10. Тофтул М.Г. Логіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К., 2002.
11. Хоменко І.В. Логіка: Підручник для вищих навчальних закладів. – К., 2004.
12. Хоменко І.В. Логика. Теория и практика аргументации. Учебник и практикум. – М., 2014.

Допоміжна

1. Аристотель. Сочинения в 4-х т. Т. 1. М., 1976. Т. 2. М., 1978. Т. 4. М., 1983.
2. Васильченко А.А. Интенциональная логика и структура действий. Киев, 1991.
3. Ишмуратов А.Т. Конфлікт і згода (основи когнітивної теорії конфліктів). Київ, 1996.
4. Ишмуратов А.Т. Логико-когнитивный анализ онтологии дискурса /Рациональность и семиотика дискурса. Киев, 1994. С. 171-182.
5. Ишмуратов А.Т. Логические схемы рациональности /Логика и проблема рациональности. Киев, 1993. С. 36-65.
6. Ишмуратов А.Т. Логические теории временных контекстов (временная логика). Киев, 1981.
7. Ишмуратов А.Т., Омелянчик В.И. Контекст знания и пресупозиция //Пути формирования нового знания в современной науке. Киев, 1983. С. 79-121.
8. Логика и проблема рациональности. Киев, 1993.
9. Логика, психология и семиотика: аспекты взаимодействия. – Киев, 1990.
10. Ніка О. І. "Можливі світи" і мовна концептуалізація / Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика. 2005. Вип. 12. С. 8-16. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apyl_2005_12_4.
11. Павловська О. Логічність і раціональність. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2017. Вип. 14. С. 70-73.
12. Павлов В.Т., Ишмуратов А.Т., Омелянчик В.И. Модальная логика. – Киев, 1982.
13. Попович М.В. Философские вопросы семантики. Киев, 1975.
14. Рациональность и семиотика дискурса. Киев, 1994.
15. Шрамко Я.В. Логическое следование и интуиционизм (Проблема релевантизации интуиционистской логики). Киев, 1997.
16. Hintikka J. Some Main Problems of Deontic Logic/ Deontic Logic: Introductory and Systematic Readings. Dordrecht, 1971. P.59-104.
17. Prior A.N. Post, Present and Future. Oxford, 1967.
18. Tkachuk, R.L., Sikora, L.S., Lysa, N.K., & Fedyna, V.I. (2018). Логіко-когнітивні моделі темпоральної дійсності під час прийняття оперативних рішень у кризових умовах функціонування техногенних систем. Ч.1. Науковий вісник НЛТУ України, 28 (8), 107-116. <https://doi.org/10.15421/40280822>
19. Wolfram S. Philosophical Logic. An. Introductory. London, 1989.

15. Интернет-ресурси

<http://philsci.univ.kiev.ua>

<http://www.pidruchniki.ws>

<http://logic.net.ua>

